

AKADEMIK MARKO ŠARIĆ (1924.-2019.)

Akademik Marko Šarić, ugledni hrvatski liječnik, specijalist medicine rada, ugledni sveučilišni profesor, redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU), redoviti član Akademije medicinskih znanosti Hrvatske, njenog Kolegija javnog zdravstva, visoko aktivan u Međunarodnoj komisiji za medicinu rada (*International Commission on Occupational Health* - ICOH), i dugogodišnji direktor Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada (IMI), umro je 22. srpnja u Zagrebu u dobi od 96 godina.

Profesor Šarić rođen je 22. lipnja 1924. godine u Kninu (Hrvatska), a srednju školu završio je 1942. godine u Splitu. Od 1943. do 1945. sudjelovao je u antifašističkoj borbi. Profesor Šarić je 1945. upisao studij medicine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje je i diplomirao 1951., a zatim radio kao liječnik opće prakse. U akademskoj godini 1953./1954. završio je tečaj medicine rada na Školi narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu gdje je i specijalizirao medicinu rada između 1954. i 1957. Kao dio te specijalizacije proveo je devet mjeseci kao stipendist Svjetske zdravstvene organizacije u Velikoj Britaniji, Švedskoj i Norveškoj. Godine 1959. obranio je doktorsku disertaciju pod nazivom „Dopuna metodologiji sustavnih zdravstvenih pregleda u industriji“ na Sveučilištu u Zagrebu. Godine 1962. i 1963. boravio je u Medicinskom centru Stanford u Palo Altu i Berkeleyu u Kaliforniji, u SAD-u, nakon što je dobio postdoktorsku stipendiju za Nacionalnom institutu za zdravlje (*National Institutes of Health* - NIH). Nakon specijalizacije 1957. profesor Šarić počeo je raditi u Institutu za medicinu rada u Zagrebu (danas Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada - IMI). Tijekom svoje profesionalne karijere proveo je gotovo 35 godina na IMI-ju: počeo je kao asistent, a od 1959. do 1964. bio je pomoćnik ravnatelja; 1960. izabran za znanstvenog suradnika, 1964. za višeg znanstvenog suradnika, a 1969. za znanstvenog savjetnika. Bio je voditelj Laboratorija za epidemiologiju kroničnih bolesti. Od 1964. do 1991. godine obnašao je dužnost ravnatelja Instituta, a umirovio se krajem listopada 1991., no nastavio je raditi kao vanjski suradnik Instituta.

Kao ravnatelj Instituta, profesor Šarić uspješno je nastavio njegov razvoj te između ostalog proširio i unaprijedio područje koje se bavi područjem medicine

rada i ocjenom radne sposobnosti radnika, te proširio istraživanja o okolišnim čimbenicima, njihovom ponašanju u različitim okolišnim medijima, izloženost ljudi i procjene zdravstvenog rizika izloženim osobama.

Profesor Šarić je habilitiran na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1962. za predmet medicine rada, 1966. izabran je za izvanrednog profesora, a 1981. za redovitog profesora medicine rada i zdravstvene ekologije. Također je predavao patologiju na radu i epidemiologiju kroničnih bolesti na medicinskim fakultetima na sveučilištima u Rijeci, Ljubljani, Sarajevu i Prištini. Tijekom bogate karijere bio je gostujući profesor na Sveučilištu u Aleksandriji, Egipat (1979.), te na Sveučilištu za zaštitu zdravlja i okoliša u Kitakiushiju, Japan, (1983.). Pod njegovim je mentorstvom izrađeno i obranjeno 18 doktorskih disertacija i 31 znanstveni magistarski rad.

Svojim osobnim doprinosom toksikološkim istraživanjima i kao nastavnik, profesor Šarić desetljećima je bio vodeća osoba u hrvatskoj medicini rada, kao i na europskoj razini. Obrazovao je generacije specijalista medicine rada i toksikologa u Europi i bio je vodeći u nacionalnom razvoju medicine rada u Hrvatskoj.

S istraživačkim interesima u području zdravlja na radu i okoliša, uključujući toksikologiju, epidemiologiju, izloženost i procjenu rizika, napisao je preko 150 znanstvenih članaka, te oko 150 stručnih članaka, recenzija, stručnih smjernica o kriterijima te napisao i uredio nekoliko stručnih knjiga i sveučilišnih udžbenika.

Od 1967. do 1972. profesor Šarić je bio predsjednik Odbora za zdravstvo i socijalnu skrb Hrvatskog sabora. Profesor Šarić je bio član upravnog odbora Međunarodne komisije za zdravlje na radu (ICOH) od 1978. do 1984. te je u rujnu 1978. organizirao, predsjedavajući Organizacijskim odborom, 19. međunarodni kongres o zdravlju na radu u Dubrovniku. ICOH je za sav njegov predani rad profesora Šarića proglasio počasnim članom.

Bio je dugogodišnji predsjednik Sekcije za medicinu rada Hrvatskog liječničkog zbora i predsjednik Udruženja za medicinu rada Jugoslavije. Član Akademije

medicinskih znanosti Hrvatske, njenog Kolegija javnog zdravstva postao od samog osnutka 1961. godine. Profesor Šarić bio je član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, izabran u Razredu za medicinske znanosti 1983. za pridruženog člana 1991. za redovitog člana gdje je obnašao funkciju predsjednika Odbora za zdravlje, sport i zdravstvenu ekologiju.

Za svoja profesionalna dostignuća, profesor Šarić primio je nagradu „Ruđer Bošković“ 1977., Nagradu Grada Zagreba 1967. i 1979., Nagradu AVNOJ 1983.,

i Medalju EPA SAD-a 1980. Nacionalnu nagradu za znanost primio je 2000. godine, a Akademija medicinskih znanosti Hrvatske nominirala ga je za nagradu „Laureat za 2002. godinu“. Godine 2006. dobio je priznanje Međunarodne komisije za medicinu rada (ICOH).

Hvala profesoru Šariću na svemu što nam je dao i svemu što nas je naučio.

JADRANKA MUSTAJBEGOVIĆ